

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 1/05-31

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Eduarda Báránya a Juraja Babjaka vo veci sťažnosti Daniely Kutlíkovej, bytom Ž., zastúpenej advokátkou JUDr. Z. P., Advokátska kancelária, B. B., ktorou namieta porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 600/96, na neverejnom zasadnutí 6. apríla 2005 takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 600/96 porušil základné právo Daniely Kutlíkovej na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 600/96 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. Daniele Kutlíkovej priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 50 000 Sk (slovom päťdesiat tisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Žilina p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Žilina je p o v i n n ý zaplatiť náhradu trov konania Daniely Kutlíkovej v sume 4 580 Sk (slovom štyritisíc päťstoosemdesiat slovenských korún) jej právnej zástupkyňi advokátke JUDr. Z. P., Advokátska kancelária, B. B., do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Sťažnosti Daniely Kutlíkovej vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 1/05-9 z 11. januára 2005 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie sťažnosť Daniely Kutlíkovej, bytom Ž. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Z. P., Advokátska kancelária, B. B., v ktorej namietala porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 600/96.

Vo svojej sťažnosti sťažovateľka uviedla, že 13. júna 1996 podala na okresnom súde návrh na určenie neplatnosti okamžitého zrušenia pracovného pomeru z 30. apríla 1996 proti žalovanému VIKÁ, a. s., so sídlom Žilina, Národná 17 (ďalej len „žalovaný“). V petite svojho návrhu sťažovateľka požiadala okresný súd, aby rozhodol, že okamžité zrušenie jej pracovného pomeru je neplatné a taktiež že jej pracovný pomer u žalovaného sa skončil k 30. aprílu 1996 dohodou podľa § 61 ods. 3 písm. b) Zákonníka práce. Sťažovateľka podaním z 18. novembra 1996 okresnému súdu navrhla rozšírenie žalobného petitu

o zaplataenie náhrady mzdy vo výške priemerného zárobku za obdobie výpovednej lehoty v sume 6 465 Sk so 17,6 % úrokom z omeškania z dlžnej sumy od 1. mája 1996 do zaplataenia. Konanie v predmetnej veci je na okresnom súde vedené pod sp. zn. 13 C 600/96.

Podaním z 30. januára 2003 požiadala sťažovateľka predsedu senátu JUDr. M. B. o vyjadrenie, „*akým spôsobom sa vo veci koná*“. Pretože zákonný sudca JUDr. M. B. na túto jej žiadosť o vyjadrenie nereagoval, listom z 3. marca 2004 podala sťažovateľka sťažnosť na prieťahy v konaní, ktoré adresovala predsedovi okresného súdu.

Podpredsedníčka okresného súdu JUDr. J. U. odpovedala na sťažnosť sťažovateľky listom zo 7. apríla 2004, v ktorom okrem iného uznala, že v predmetnom konaní došlo k zbytočným prieťahom. Vo svojej odpovedi uviedla, že 16. apríla 2003 prevzala predmetnú vec nová zákonná sudkyňa, ktorá podľa jej zistenia od prevzatia veci nevykonala žiadny úkon. Podpredsedníčka okresného súdu v závere svojho vyjadrenia uviedla, že vyzve zákonnú sudkyňu, aby začala vykonávať úkony smerujúce k meritórnemu rozhodnutiu v predmetnej veci. Okresný súd však v predmetnej veci podľa názoru sťažovateľky až do dňa spísania ústavnej sťažnosti nevykonal žiadny úkon.

Konanie v predmetnej veci od jeho začiatku trvá osem a pol roka, pričom podľa sťažovateľky táto doba je „*neadekvátna náročnosti skutkovej a právnej problematiky prejednávanej veci*“.

Sťažovateľka požiadala aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 50 000 Sk, pretože sa nachádza neprimerane dlhý čas v stave právnej neistoty v danej veci, čo s poukazom na čl. 48 ods. 2 ústavy považuje „*v konečnom dôsledku za odmietanie spravodlivosti*“. Zároveň sťažovateľka poukázala na skutočnosť, že v predmetnom konaní ide o pracovnoprávnú vec, pri ktorej majú účastníci konania záujem, aby bola rozhodnutá v čase, keď k porušovaniu ich práva dochádza.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka vo svojej sťažnosti navrhla, aby ústavný súd v predmetnej veci nálezom rozhodol, že:

„Postupom Okresného súdu v Žiline, v konaní pod sp. zn. 13 C 600/96 bolo porušené základné právo Daniely Kutlíkovej, bytom Ž. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov ustanovené v čl. 48 ods. 2 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky.

Ústavný súd Slovenskej republiky ukladá Okresnému súdu v Žiline, aby do 3 dní od doručenia nálezu p. Daniele Kutlíkovej, bytom Ž. uhradil primerané finančné zadostučinenie vo výške 50 000 Sk na jej účet.

Ústavný súd Slovenskej republiky ukladá Okresnému súdu v Žiline, aby do 3 dní od doručenia nálezu nahradil p. Daniele Kutlíkovej, bytom Ž. na účet právneho zástupcu trovy konania.“

Sťažovateľka ústavnému súdu predložila taktiež fotokópiu odpovede podpredsedníčky okresného súdu na podanú sťažnosť na prietahy v konaní zo 7. apríla 2004 preukazujúcu využitie účinných právnych prostriedkov nápravy vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, a to sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle § 17 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov.

Právna zástupkyňa sťažovateľky listom zo 7. februára 2005 ústavnému súdu na základe jeho výzvy oznámila, že súhlasí s upustením od verejného ústneho pojednávania v predmetnej veci. V prílohe svojho listu zaslala ústavnému súdu vyčíslenie náhrady trov predmetného konania, ktoré žiadala priznať vo výške 4 580,- Sk.

Okresný súd sa k sťažnosti sťažovateľky vyjadril prostredníctvom svojho predsedu podaním sp. zn. Spr. 3504/05 z 22. februára 2005, ku ktorému pripojil prehľad procesných úkonov uskutočnených v predmetnej veci. Vo svojom vyjadrení predseda okresného súdu okrem iného uviedol, že súhlasí s upustením od konania verejného ústneho pojednávania v predmetnej veci a taktiež že k sťažnosti nemá čo uviesť, pretože z prehľadu úkonov je podľa neho všetko zrejmé.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania, ako aj z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania v predmetnej veci.

Okresnému súdu bola 13. júna 1996 doručená žaloba o neplatnosť okamžitého zrušenia pracovného pomeru sťažovateľky a S. D., bytom Ž. (ďalej len „žalobkyňa v II. rade“; spolu ďalej len „žalobkyne“), zastúpených Odborovým zväzom pracovníkov obchodu a cestovného ruchu Bratislava (ďalej len „odborový zväz“), proti žalovanému.

Okresný súd na základe pokynu vo veci konajúceho sudcu z 8. júla 1996 nechal vyzvať žalobkyne na zaplatenie súdneho poplatku a taktiež zaslať opis podanej žaloby žalovanému, aby sa k nej v lehote 15 dní vyjadril. Súdny poplatok bol sťažovateľkou zaplatený 22. júla 1996 a žalobkyňou v II. rade 18. júla 1996.

Pokynom z 8. augusta 1996 okresný súd určil termín pojednávania na 11. september 1996 a nechal naň predvolať účastníkov konania. Žalovaný predvolanie na pojednávanie neprevzal.

Okresný súd pojednávanie konané 11. septembra 1996 v prítomnosti sťažovateľky a jej zástupkyne uznesením odročil na 23. september 1996. Žalovaný predvolanie na pojednávanie 23. septembra 1996 opätovne neprevzal. Pojednávanie konané 23. septembra 1996 okresný súd pre neprítomnosť účastníkov konania odročil na neurčito.

Pokynom z 28. októbra 1996 vo veci konajúci sudca nariadil termín pojednávania v predmetnej veci na 14. november 1996 a nechal naň predvolať účastníkov konania, ako aj ich zástupcov.

Okresný súd pojednávanie v predmetnej veci konané 14. novembra 1996 po vypočutí účastníkov konania odročil na neurčito s tým, že súčasne zaviazal zástupcov účastníkov

konania predložiť okresnému súdu svoje návrhy na dokazovanie a zástupkyňu žalobkýň predložiť písomne svoj návrh na rozšírenie žaloby v lehote 8 dní.

Dňa 22. novembra 1996 bolo okresnému súdu doručené podanie zástupkyne žalobkýň z 18. novembra 1996, v ktorom okresnému súdu navrhla v predmetnom konaní predvolať a vypočúť svedkov: J. K. a A. P. Ďalším podaním z toho istého dňa (doručeným 22. novembra 1996) zástupkyňa žalobkýň doručila okresnému súdu návrh na zmenu žalobného návrhu, ktorým žalobu žalobkýň rozšírila o nárok na zaplatenie náhrady mzdy vo výške priemerného zárobku za obdobie plynutia výpovednej lehoty sťažovateľky vo výške 6 740 Sk a žalobkyne v II. rade vo výške 6 465 Sk.

Vo veci konajúca sudkyňa pokynom z 9. mája 1997 nariadila termín pojednávania na 5. jún 1997 a nechala naň predvolať účastníkov konania, ako aj ich zástupcov.

Podaním z 2. júna 1997 zástupkyňa žalobkýň rozšírila žalobu o príslušenstvo pohľadávok, t. j. úroky z omeškania od 1. mája 1996 až do zaplatenia pohľadávok oboch žalobkýň.

Na pojednávanie 5. júna 1997 sa nedostavil žalovaný, u ktorého bolo doručenie predvolania riadne vykázané. Okresný súd následne uznesením č. k. 13 C 600/96-60 uložil žalovanému poriadkovú pokutu vo výške 3 000 Sk a pojednávanie v predmetnej veci odročil na 25. jún 1997.

Dňa 12. júna 1997 bolo okresnému súdu doručené odvolanie žalovaného podané prostredníctvom jeho právnej zástupkyne, ktoré odôvodnila zrejmovou nesprávnosťou uznesenia č. k. 13 C 600/96-60 z 5. júna 1997, pretože pojednávanie, pre neúčast' na ktorom bola žalovanému uložená poriadková pokuta, je nariadené až na termín po jeho vydaní (na 25. jún 1997).

Dňa 25. júna 1997 okresný súd uskutočnil pojednávanie v predmetnej veci, na ktorom vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, ich zástupcov a svedkov, ktoré následne uznesením odročil na neurčito z dôvodu zisťovania adresy bydliska svedka J. R.

Okresný súd listom z 26. júna 1997 požiadal Centrálnu evidenciu pobytu obyvateľov Slovenskej republiky Banská Bystrica (ďalej len „CEPO“) o zistenie trvalého a prechodného pobytu svedka J. R. CEPO odpovedala na list okresného súdu podaním zo 7. júla 1997 (doručeným 9. júla 1997).

Podľa úradného záznamu z 1. septembra 1999 bol spis v predmetnej veci na základe rozvrhu práce okresného súdu na rok 1999 s účinnosťou od 1. septembra 1999 pridelený na ďalšie prejednanie a rozhodovanie do senátu JUDr. G. D.

Dňa 11. mája 1999 boli okresnému súdu doručené plnomocenstvá na zastupovanie žalobkyň novou právničkou odborového zväzu JUDr. D. Š.

S účinnosťou od 1. júna 2000 bola predmetná vec pridelená na ďalšie prejednanie a rozhodnutie JUDr. M. B.

Okresný súd na základe pokynu vo veci konajúceho sudcu z 13. októbra 2000 vyzval právnu zástupkyňu žalovaného, aby mu v lehote 5 dní predložila plnomocenstvo na zastupovanie žalovaného v predmetnom konaní. Úpravou z 5. decembra 2000 (list okresného súdu z 20. februára 2001) nechal vo veci konajúci sudca urgovať zaslanie plnomocenstva. Právna zástupkyňa žalovaného odpovedala na výzvu okresného súdu listom z 2. apríla 2001, v prílohe ktorého okresnému súdu zaslala požadované plnomocenstvo na zastupovanie žalovaného v predmetnom konaní.

Uznesením č. k. 13 C 600/96-83 z 5. apríla 2001, ktoré nadobudlo právoplatnosť 6. septembra 2001, okresný súd opravil druhý odsek odôvodnenia uznesenia z 5. júna 1997.

Okresný súd uznesením č. k. 13 C 600/96-85 z 5. apríla 2001 vyzval žalobkyne, aby v lehote 10 dní od doručenia tohto uznesenia svoje podanie z 2. júna 1997 opravili a doplnili, a to pod hrozbou zastavenia konania.

Na základe pokynu vo veci konajúceho sudcu z 5. apríla 2001 okresný súd vyzval taktiež odborový zväz na predloženie dôkazu o skutočnosti, že žalobkyne v čase udelenia splnomocnenia boli a aj v súčasnosti sú členkami odborovej organizácie.

Podaním z 2. mája 2001 zástupkyňa žalobkýň ich návrh z 2. júna 1997 doplnila (o určenie výšky požadovaných úrokov – 17,6 % z dlžnej sumy od 1. mája 1996 do zaplatenia). V prílohe tohto listu bolo odborovým zväzom súčasne okresnému súdu zaslané aj poverenie pre ich pracovníčku Mgr. Z. P. na zastupovanie žalobkýň v predmetnom spore a potvrdenie z 25. apríla 2001 o skutočnosti, že žalobkyne sú nepretržite členkami ich odborovej organizácie a riadne si plnia svoje povinnosti v nej do dňa podania tejto informácie.

Právna zástupkyňa žalovaného podaním zo 7. mája 2001 podala odvolanie proti uzneseniu okresného súdu č. k. 13 C 600/96-83 z 5. apríla 2001, pretože sa podľa nej „nedopustil takého hrubého sťažovania postupu konania, aby bolo dôvodné uloženie poriadkovej pokuty z dôvodu neúčasti na pojednávaní dňa 5. 6. 1997, a preto podáva proti uzneseniu o uložení poriadkovej pokuty odvolanie“.

Na základe pokynu zo 4. júna 2001 okresný súd 12. júna 2001 predložil Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) spisový materiál v predmetnej veci na rozhodnutie o podanom opravnom prostriedku.

Okresnému súdu bol 22. augusta 2001 doručený spisový materiál v predmetnej veci spolu s uznesením krajského súdu sp. zn. 23 Co 1541/01 z 10. augusta 2001, ktorým bolo uznesenie okresného súdu č. k. 13 C 600/96-83 z 5. júna 1997 v spojení s uznesením z 5. apríla 2001 zrušené, pretože okresný súd nepostupoval pri predvolaní účastníkov

konania (a právnej zástupkyne žalovaného) v súlade s procesnými podmienkami predvolávania účastníkov podľa Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa úradného záznamu z 9. októbra 2002 bol v tento deň spisový materiál v predmetnej veci predložený na preštudovanie právnej zástupkyňi žalobkýň.

Právna zástupkyňa žalobkýň žiadosťou z 30. januára 2003 okresný súd požiadala o zaslanie vyjadrenia, „*akým spôsobom sa vo veci koná.*“

V spisovom materiáli sa ďalej nachádzal informatívny výpis z obchodného registra okresného súdu týkajúci sa žalovaného z 1. augusta 2003.

Odborový zväz v prílohe svojho listu z 3. marca 2004 zaslal okresnému súdu nové dohody o plnomocenstve s poverením novej pracovníčky na zastupovanie žalobkýň v predmetnom konaní a odvolanie doterajších plnomocenstiev žalobkýň.

Na základe zmeny rozvrhu práce na rok 2003 okresného súdu bol s účinnosťou od 16. apríla 2003 spis sp. zn. 13 C 600/96 pridelený na ďalšie prejednanie do senátu JUDr. B. S.

Okresný súd pokynom z 24. marca 2005 nariadil termín pojednávania v predmetnej veci na 24. marec 2005 a súčasne naň nechal predvolať účastníkov konania vrátane ich zástupcov.

III.

1. Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy: „Každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).“

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia

štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

Otázku existencie zbytočných prietáhov v konaní, a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníka konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (napr. II. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98). Tieto tri kritériá zohľadňuje pri namietanom porušení práva na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd aj Európsky súd pre ľudské práva (III. ÚS 111/02, III. ÚS 29/03).

A) Predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom je návrh na určenie neplatnosti okamžitého zrušenia pracovného pomeru a zaplatenie náhrady mzdy. Z hľadiska povahy veci ide o pracovnoprávny spor, ktorý má súvis s existenčnou otázkou sťažovateľky, a preto by v ňom mal okresný súd postupovať čo najrýchlejšie a najefektívnejšie. Z obsahu súdneho spisu, z vyjadrení sťažovateľky a okresného súdu ani z nimi predložených na vec sa vzťahujúcich listín ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť svedčiacu o právnej alebo skutkovej zložitosti veci, ktorá by mohla spôsobiť predĺženie konania v predmetnej veci.

B) Správanie sťažovateľky ako účastníčky konania ústavný súd hodnotí ako súčinnosť, sťažovateľka bola v konaní zastúpená kvalifikovanou právnou zástupkyňou, reagovala na výzvy okresného súdu a na ochranu svojich práv využila účinný prostriedok nápravy, ktorý jej zákon na ich ochranu poskytuje. V správaní sťažovateľky teda ústavný súd nezistil žiadne okolnosti, v dôsledku ktorých by mohlo dôjsť k závažnejšiemu spomaleniu postupu súdu v predmetnom konaní.

C) Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným prietahom, bol postup okresného súdu v predmetnej veci.

Ústavný súd v preskúvanom konaní zistil dlhé obdobia nečinnosti v postupe okresného súdu, ktoré mali výrazný vplyv na doterajšiu dĺžku konania. Prvé viac ako päť mesačné obdobie nečinnosti okresného súdu trvalo od 22. novembra 1996, keď sťažovateľka podala návrh na rozšírenie žaloby o zaplatenie náhrady mzdy, do 9. mája 1997, keď zákonný sudca nariadil termín pojednávania na 5. jún 1997. Okresný súd bol nečinný aj počas ďalšieho tridsaťdeväťmesačného obdobia, ktoré trvalo od 9. júla 1997, keď bola okresnému súdu doručená odpoveď CEPO na jeho výzvu, až do 13. októbra 2000, keď nechal zákonný sudca pokynom súdnej kancelárii zaslať výzvu zástupkyň žalobkyní. Taktiež v ďalšom priebehu konania v období po doručení spisového materiálu v predmetnej veci z krajského súdu 22. augusta 2001 až do 9. februára 2005, keď zákonný sudca v predmetnej veci nariadil termín pojednávania, t. j. štyridsaťdva mesiacov, okresný súd nevykonával žiadne procesné úkony smerujúce k vydaniu meritórneho rozhodnutia v tejto veci. Nečinnosť okresného súdu vo vyššie označených obdobiach bez toho, aby jeho postupu bránila zákonná prekážka, je potrebné považovať za zbytočné prietahy v konaní v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa zistenia ústavného súdu bolo predmetné konanie okrem uvedených období nečinnosti poznačené aj neefektívnym postupom okresného súdu. O takomto postupe okresného súdu v predmetnom konaní svedčí aj uznesenie okresného súdu č. k. 13 C 600/96-60 z 5. júna 1997, ktoré bolo opravené až 5. apríla 2001 uznesením č. k. 13 C 600/96-83, t. j. po takmer štyroch rokoch. Krajský súd však musel uznesením sp. zn. 23 Co 1541/01 z 10. augusta 2001 toto uznesenie okresného súdu z 5. júna 1997 zrušiť, pretože okresný súd pri predvolaní účastníkov konania (právnej zástupkyne žalovaného) nepostupoval v súlade s procesnými podmienkami predvolávania účastníkov podľa Občianskeho súdneho poriadku.

Ústavný súd konštatuje, že konanie, ktoré je predmetom posúdenia, trvá už viac ako sedem rokov a deväť mesiacov. Z uvedenej doby podstatnú časť (takmer osemdesiatšesť mesiacov, teda sedem rokov a dva mesiace) tvoria obdobia, v ktorých dochádzalo k zbytočným prietahom v konaní v dôsledku nečinnosti, ako aj neefektívnej činnosti okresného súdu.

S ohľadom na vyššie uvedené nemožno dobu predmetného konania vedeného na okresnom súde považovať vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy za ústavne akceptovateľnú. Ústavný súd preto dospel k záveru, že uvedené právo sťažovateľky bolo porušené.

2. Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Pretože ústavný súd zistil, že nečinnosťou okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľka domáhajúca sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

3. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti žiadala aj o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 50 000 Sk, ktoré odôvodnila tým, že sa nachádza neprimerane dlhý čas v stave právnej neistoty v danej veci, čo s poukazom na čl. 48 ods. 2 ústavy považuje „*v konečnom dôsledku za odmietanie spravodlivosti*“. Zároveň sťažovateľka poukázala na skutočnosť, že v predmetnom konaní ide o pracovnoprávnú vec, pri ktorej majú účastníci konania záujem, aby bola rozhodnutá v čase, keď k porušovaniu ich práva dochádza.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Pretože porušenie základného práva sťažovateľky, ktoré ústavný súd zistil, nemožno napraviť obnovením stavu pred jeho porušením a výrok ústavného súdu deklarujúci toto porušenie nemožno vzhľadom na okolnosti prípadu považovať za dostatočnú a účinnú nápravu, priznal ústavný súd sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie.

Vzhľadom na predmet konania, ako aj dĺžku zbytočných prietahov v konaní (sedem rokov a dva mesiace) a s nimi spojenú ujmu sťažovateľky ústavný súd priznal sťažovateľke požadované primerané finančné zadosťučinenie vo výške uplatnenej v sťažnosti, t. j. vo výške 50 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Ústavný súd preto sťažnosti sťažovateľky v časti, v ktorej žiadala, aby okresný súd zaviazal vyplatiť jej primerané finančné zadosťučinenie v lehote 3 dní od doručenia nálezu, nevyhovel.

4. Sťažovateľka prostredníctvom svojej právnej zástupkyne žiadala, aby jej ústavný súd priznal náhradu trov konania pred ústavným súdom vo výške 4 580 Sk za dva úkony právnej pomoci (prijatie a prípravu zastupovania, písomnú sťažnosť vo výške $2 \times 2\,150$ Sk = 4 300 Sk) vrátane režijného paušálu (2×136 Sk = 272 Sk), ktorú je okresný súd povinný uhradiť v lehote 3 dní od doručenia nálezu na účet jej právnej zástupkyne. Právna zástupkyňa sťažovateľky však vo svojich podaniach číslo účtu, na ktoré má byť náhrada trov konania vyplatená, neuviedla.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z § 20 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb účinnej od 1. januára 2005 a z ustanovení § 1 ods. 3, § 13 ods. 8 prvej vety v spojení s § 16, § 19 ods. 3 a § 25 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 163/2002 Z. z.“) s tým,

že predmet konania podľa čl. 127 ústavy pred ústavným súdom, ktorým sú základné práva a slobody, porušenie ktorých sťažovateľka namieta, v zásade nie je oceníteľný peniazmi. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v období od 1. januára 2004 v konaní pred ústavným súdom predstavuje 4 534 Sk a hodnota režijného paušálu 136 Sk.

V súlade s týmito ustanoveniami možno trovy konania vyčísliť ako súčet odmeny za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2004 vrátane režijného paušálu ($2 \times 4\,534 \text{ Sk} + 2 \times 136 = 9\,340 \text{ Sk}$). Náhrada trov konania v predmetnej veci vypočítaná podľa platnej právnej úpravy spolu predstavuje 9 340 Sk.

Ústavný súd zistil, že uplatnená suma trov právneho zastúpenia spolu 4 580 Sk neodporuje platným právnym predpisom, a preto priznal náhradu trov právneho zastúpenia v celej výške uplatnenej právnou zástupkyňou sťažovateľky. V súlade so svojou ustálenou judikatúrou ústavný súd zaviazal okresný súd vyplatiť náhradu trov konania do 15 dní od právoplatnosti nálezu na adresu právnej zástupkyne sťažovateľky, a teda v časti, v ktorej sťažovateľka požiadala o ich výplatu do 3 dní od doručenia nálezu, jej sťažnosti nevyhovel.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. apríla 2005